

Såges om dragmedel, som förorsaka öppning i huden. *En ört, som u-ger sår.* — Äfv. *Draga upp.* — 7) Anförtro en något att utträtta, besörja, verkställa. *U. någon en förrättning, ett göromål, värden, omsorgen om något. U. en att köpa något, att föra ordet. Det är honom u-get eller han har fått sig u-get all...*, man har gifvit honom det uppdraget att... — *Uppdragande*, n. 4. o. *Uppdragning*, f. 2.

UPPDRICKA, v. a. 3. (böjes som *Dricka*) Se *Dricka upp*.

UPPDRIFVA, v. a. 3. (böjes som *Drifva*) 1) Drifva uppåt. Jfr. *Drifva*, bem. 1, 2. *U. fienden till bergstrakterna.* — 2) (om jagthundar) Få upp. *Hunden har u-vit en hare.* — 3) (fig.) Gifva ökad drift, tillöka, utvidga, uppbringa, stegra. *U. tillverkningen vid en fabrik. U. afkastningen af ett hemman. U. priset på något.* — 4) Göra upplåst, stinn af väder, onaturligt utvidga. — Äfv. för alla bem. *Drifva upp.* — *Uppdrifvande*, n. 4. o. *Uppdrifning*, f. 2.

UPPDUKA, v. a. 1. 1) Duka ett bord och derpå framsätta mat till spisning. *Hon u-de för oss en kostlig måltid.* — 2) (fig. fam.) Förtälja, berättä, regalera med. *U. en kostlig historia.* — 3) (sjöt.) *U. ett segel*, då det skall beslås, hala det upp till sig i jemna dukar. — Äfv. för alla bem. *Duka upp*.

UPPDYKA, v. n. 3. (böjes som *Dyka*) Komma upp till ytan efter dykning; komma upp, simma upp. — Äfv. *Dyka upp.* — *Uppdykande*, n. 4. o. *Uppdykning*, f. 2.

UPPDYRKA, v. a. 1. 1) Med dyrk öppna. *U. ett läs.* — 2) Stegra. *U. priset på en vara. U. en vara*, stegra priset derpå. — Äfv. för begge bem. *Dyrka upp.* — *Uppdyrkande*, n. 4. o. *Uppdyrkning*, f. 2.

UPPDÄMMA, v. a. 2. Genom dämning stänga afloppet för ett vatten, så att det stiger högre. — Äfv. *Dämma upp.* — *Uppdämmande*, n. 4. o. *Uppdämning*, f. 2.

UPPE, föräldradt OPPE, adv. (uttalas i hvardagsspråket: äppe) Betecknar: 1) Högst läge. *U. i tornet, på berget. Högst u. Der u. Här u.* — 2) Läge längre inåt landet. *Han bor u. i landet.* — 3) Nordligt läge. *U. i Dalarne, i Lappmarken. U. i Norden.* — 4) Läge närmare en flods källa, ett vattendrags ursprung. *U. i strömmen.* — 5) Brukas adjektivt för: a) Uppstigen, uppkommen, uppgången; öfver horisonten. *Ingen är ännu u. Han mår bättre, han är u.,* har lemnat sängen. *Gå, sitta, blifva länge u.,* lägga sig sent till hvila. *Han är u. före dager,* stiger upp f. d. *Solen är u.,* har varit u. i två timmar. *Jupiter är u. hela natten.* — b) Upprest. *Sitta u. i sängen.* — c) Öppnad. *Dörren står u.* — d) Ej liggande; ej sjunken; stödd, uppburen. *Hålla u. Hålla sig u.* UPPEGGA, v. a. 1. 1) Se *EGGA. U. till verksamhet, till slit, till nytt mod.* — 2) Uppreta, förbittra, göra uppbägt. *Delta u-de sinnena emot honom. Hon u-de honom, så att han gaf betjenten en örfyl.* — Äfv. för begge bem. *Egga upp.* — *Uppeggande*, n. 4. [-ägga.]

UPPEGGELSE, f. 3. Se *Eggelse*.

UPPEHÅLL, n. 5. 1) Vistande, vistelse. I uttrycket: *Hafva silt u.,* t. ex.: *Jag vet icke, hvar han nu har silt u.* — 2) Afbrott, uppskof. *Göra u. i något. Utan u.,* upphörligt. — *Syn.* Uppehör.

II.

UPPEHÅLLA, v. a. 3. (böjes som *Hålla*) 1) Hålla uppe, uppbära, stöda. *Fyra pelare u. hela byggnaden.* — 2) (fig.) a) Vidmakthålla, bibehålla. *U. lifvet. Det var hans mod och klokhet, som u-höllo riket i denna fara.* — b) Underhålla, bekosta ens underhåll. *Hans välgörenhet u-ller hela familjen.* — c) Fördröja, låta vänta. *U. en sak. Han har u-llit mig länge. U. någon med fåfänga löften, med tomma ord, med prat,* söka att hålla någon vid godt lynne genom fåfänga löften, &c. *Ej låta u. sig af något,* ej låta hindra, fördröja sig af något. — *U. sig, v. r.* Dröja, vistas. *U. sig på värdshus, på krogar. Man bör ej u. sig länge i badet.* (Fig.) *U. sig vid en omständighet, ett lapprå, fästa sig vid &c. U. sig med onödigheter,* låta fördröja sig af, sysselsätta sig med o. *U. sig med ett fåfängt hopp,* nära ett f. h. — *Uppehållande*, n. 4.

UPPEHÅLLARE, m. 3. En, som uppehåller. Jfr. *Uppehålla*, bem. 2 o. 3.

UPPEHÅLLELSE, f. 3. Verknigen, hvarigenom något uppehålles. (Teol.) *U-n,* den akt af Guds försyn, genom hvilken den skapade världen fortfar att vara till.

UPPEHÅLLSORT, m. 3. Ort, der någon uppehåller sig.

UPPEHÅLLE, n. 4. Hvad som fordras till lifvets underhåll. *Hafva silt u. Arbeta för silt u. Ett torstigt u. Låt oss vårt skåliga u. hafva.* — *Syn.* Utkomst, Bergning, Underhåll, Föda, Subsistens.

UPPEHÖR, n. 5. Upphörande; afbrott. *Evigheten vet af intet u. Det regnar utan u. Jag har arbetat i sex timmar utan u.*

UPPELDA, v. a. 1. 1) Genom eldning göra fullkomligt varm. *U. ett rum.* — Äfv. *Elda upp.* — 2) (fig.) a) Hetsa. *Vin u-r blodet.* — b) Egga, uppegga, upplifva. *U. någon till mod. De blefvo u-de af hans ord.* — *U-s,* v. d. Eggas, lifvas, retas. — *U-d,* part. pass. *Ett u-t rum.* (Fig.) *U. af vrede. U. inbillningskraft,* öfverdrifvt liflig, öfverspänd. — *Uppeldande*, n. 4. o. *Uppeldning*, f. 2.

UPPENBAR, a. 2. (t. öffenbar) Lagd i öppen dag, ganska tydlig, klar; vederlig för alla; som af alla kan inses. *Hans falskhet är nu u. Göra u. Det är u-t, att...* *En u. osanning. U. orätt, ögonskenlig orättvisa; äfv. ett sällskapspel.* — *Syn.* Se *Tydlig*.

UPPENBARA, v. a. 1. 1) Göra uppenbar, uppdaga, yppa, röja. *U. en hemlighet.* — 2) På öfvernaturligt sätt meddela. Såges om religionsläror. *Gud har utt oss sin heliga vilja.* — *U. sig, v. r.* 1) Visa sig i synlig måtto. *Gud u-de sig för Moses.* — 2) Blifva uppenbar, yppa sig. *Sakens sammanhang skall väl snart u. sig.* — För denna bem. såges äfv. deponentliet: *Uppenbaras, t. ex.: Det skall snart u-s, huru dermed förhåller sig.* — *U-d,* part. pass. *Det u-e ordet ell. den u-e religionen,* se *Uppenbarelse*, bem. 3.

UPPENBARANDE, n. 4. Handlingen, hvarigenom något uppenbaras.

UPPENBARELSE, f. 3. 1) Händelsen att något uppenbaras. *Sanningens u. Få u. om en sak.* — 2) (särskilt) Meddelande af gudomliga sanningar och lärdomar på ett öfvernaturligt sätt. *Skriftens vitsord grundar sig på u-n. Gud har genom u-n af sin vilja öppnat syndaren väg till försoning.* — 3) *Den gudomliga u-n* ell. blott *U-n,* inbegreppet af de gudomliga san-